

NMHH

Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság

A HÁROM ÉVEN ALULI GYERMEKEK MÉDIAHASZNÁLATI SZOKÁSAI

Közzétéve: 2018. május 23.

A kisgyermeket nevelő szülők gyakran büszkén számolnak be arról, hogy két-hároméves csemetéjük már magabiztosan használja a különböző „okoseszközöket”. Megkeresik kedvelt meséiket a videómegosztókon, bekapcsolják kedvenc játékaikat, ez idő alatt pedig a szülők el tudják végezni a napi teendőiket. Ez azonban nemcsak előnyökkel, hanem számos kockázattal is járhat, és komoly nevelési kérdéseket vet fel. A szülői kontroll szerepe nagyon fontos, hiszen a gyerekek könnyedén találkozhatnak agresszív, félelemkeltő tartalmakkal, amelyek a személyiségfejlődésükre negatívan hathatnak. A téma fontossága ellenére kevés empirikus tanulmány születik azzal kapcsolatban, hogy a szülők miképp vélekednek erről a jelenségről, mi jellemzi a legkisebbek médiahasználatát. A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság legutóbb 2013-ban végzett olyan felmérést, amelyben a 16 éven aluli gyermekek médiafogyasztási szokásait igyekezett feltárni. A vizsgálat foglalkozott a három éven aluliak tévénézésre fordított idejével és az ezzel kapcsolatos szülői vélekedésekkel. A tanulmány szerzői rámutattak arra, hogy míg a különböző technikai megoldások és az internet elterjedésével a szülők egyre tudatosabban fordulnak a média világa felé, addig meglehetősen bizonytalannak érzik magukat annak megítélésében, hogy milyen tartalmak a legmegfelelőbbek a kisgyermekük számára.

Célkitűzés

Jelen felmérés fő célja az volt, hogy egyfelől részletesebb képet kapjunk a 0-3 éves kisgyermek televízió- és internethasználati szokásairól, másfelől további ismereteket szerezzünk az érintett korosztály által leginkább preferált tartalmakról. Kérdéseink megválaszolásához alapvetően online és részben offline kérdőíves felmérésünk eredményei jelentették az alapot.

A kérdőív

Kérdéssorunk a három éven aluli kisgyermeket nevelő szülőket célozta meg. Vizsgálatunk középpontjában az alábbi kérdések álltak:

1. Mi jellemzi a kisgyermek televíziónézési, okoseszköz-használati szokásait?
2. Hogyan vélekednek a szülők a három év alatti gyermekük médiafogyasztásáról?
3. Milyen mesét részesítenek előnyben a három éven aluli gyermekek, ezt milyen médiumon keresztül érik el és hogyan vélekednek a szülők ennek jótékonynak vélt hatásairól?

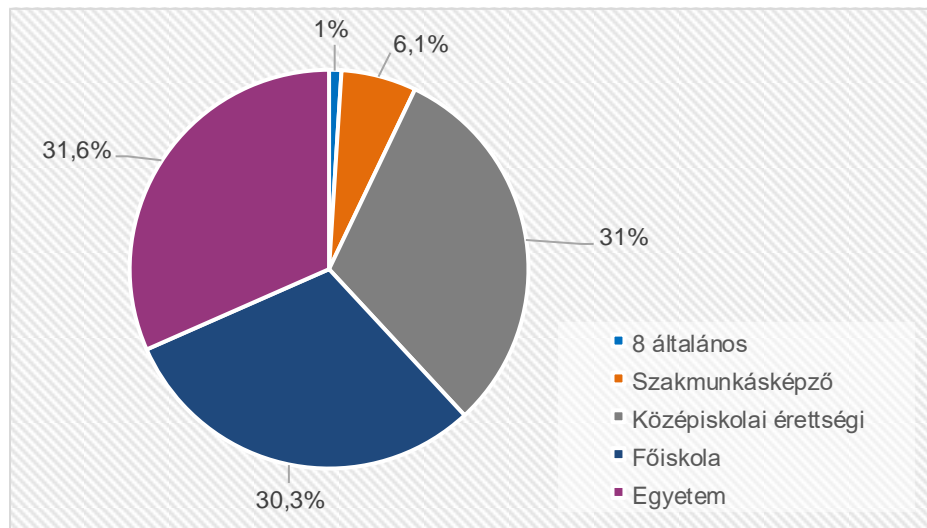
Az adatfelvétel 2017 októbere és 2018 februárja között történt. Egy alapvetően online módon elérhető kérdőívet dolgoztunk ki (egy esetben, például a bölcsődékkel történő kooperáció során azonban biztosítottuk a papír alapú kérdőívet is), amelynek kitöltése önkéntességen alapult. Elsőként budapesti és vidéki bölcsődékkel vettük fel a kapcsolatot, hogy minél több három év alatti gyermeket nevelő szülőhöz eljusson a kérdőívünk. Ezzel párhuzamosan a kérdéssort különböző, kisgyermeket érintő témával foglalkozó online felületen is publikáltuk a mind szélesebb körű elérés reményében (**1. sz. melléklet**).

A vizsgálati minta

A kérdőív első egységében a különböző demográfiai adatokra kérdeztünk rá. Vizsgálatunkban összesen 1087 fő vett részt, melynek 93,9 százaléka nő (1021 fő), 6,1 százalék férfi (66 fő) volt. A résztvevők átlagos életkora 34,4 év volt (átlagtól való eltérés = 5,455). Iskolai végzettségüket tekintve a minta döntő többsége, 31,6 százaléka egyetemi, 30,3 százaléka főiskolai végzettséggel rendelkezett (**1. ábra**). Ez arra enged következtetni, hogy kérdéseinkre leginkább a vélhetően médiatudatosabb, értelmiségi szülők és elsöprő többségben nők válaszoltak. A mintában az alacsonyabb iskolai végzettségűek a populációban mért megoszlásuknál jóval kisebb arányban szerepeltek, így az ő gyermekek médiahasználati szokásait kevésbé ismerhettük meg – az elemzés megállapításai nem

jellemzik a teljes populációt, főként az értelmiségi és középiskolai végzettséggel rendelkező nők attitűdjéről adnak információt.

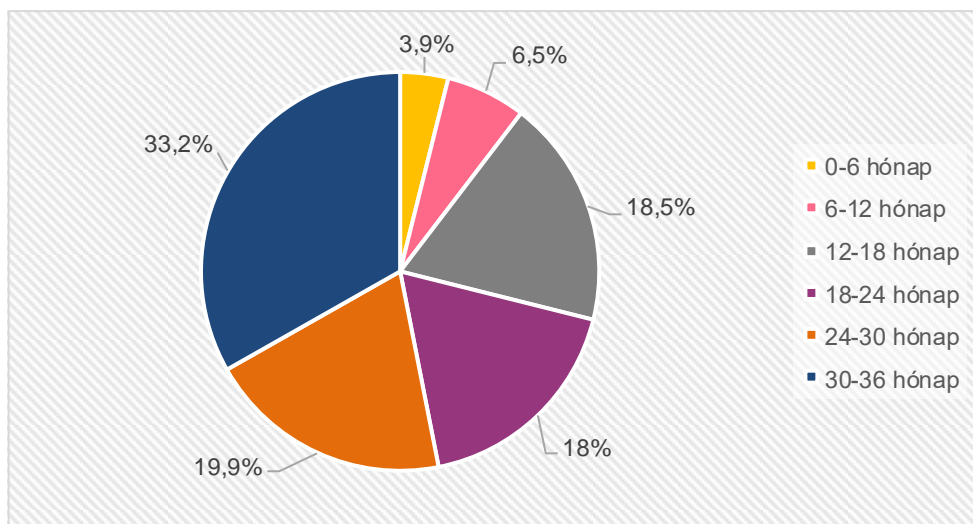
1. ábra: A vizsgálatban résztvevők legmagasabb iskolai végzettsége

A választ adókról a jelenlegi foglalkoztatottságukat tekintve elmondható, hogy 60,4 százalékuk gyed-en, gyes-en van éppen, 35,5 százalékuk dolgozik, 2,9 százalékuk háztartásbeli, 0,6 százalék tanuló, illetve szintén 0,6 százalék munkanélküli.

A vizsgálatban részvevő szülők gyermekeinek életkorát vizsgálva azt láthatjuk, hogy a minta körülbelül egyharmada 30-36 hónap közötti gyermekek szüleiből tevődött össze. Minél idősebb egy gyermek, annál nagyobb százalékban jelenik meg az adott korosztály a mintában, így az eredményeink zömében a három év körüli kisgyermekről nyújtanak információt **(2. ábra)**.

2. ábra: A vizsgálatban résztvevők gyermekeinek életkori eloszlása

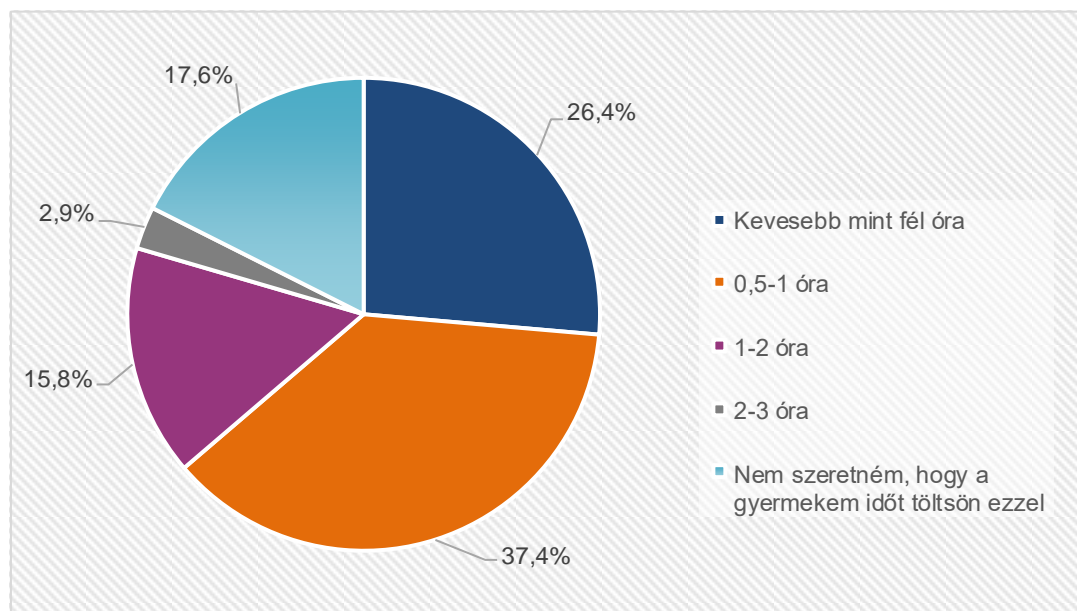
Televízióhasználat

A kérdőív második blokkjában a televíziónézéssel kapcsolatos szokásokra kérdeztünk rá. Mielőtt adatainkat összegeznénk, szükséges egy, a témába vágó fontos kitérőt tennünk. A kisgyermekes médiahasználatára vonatkozó külföldi ajánlások, például a tekintélyes Amerikai Gyermekgyógyászati Akadémia (AAP) álláspontja szerint a két évesnél idősebb gyerekeknek nem tanácsos napi két óránál

több időt tölteniük a képernyő előtt.¹ Ajánlásuk szerint a 18 hónapnál fiatalabb gyermekek esetében teljes mértékben kerülni kellene a különböző képernyők előtti időtöltést. Ez alól kivételt képezhet a videochatelés, hiszen manapság a távol élő rokonokkal ez lehet a kapcsolattartás legegyszerűbb módja egy kisgyermek számára is. Azok a szülők, akik 18 és 24 hónap közötti gyermeküket szeretnék bevezetni a digitális média világába, javasolt minél igényesebb programokat, műsorokat megismertetni gyermekükkel. Emellett hangsúlyozzák, hogy ezek az első tapasztalatok mindenképp a szülővel együtt érjék a legkisebbeket, hogy a látottakat könnyedebben fel tudják dolgozni. Javaslatuk szerint a 2 és 5 év közötti gyermekek képernyő előtt eltöltött idejét egy órában kellene maximalizálni, és ezen korosztály esetében is fontos, hogy együtt nézzék a szülővel az adott tartalmakat.²

A beérkezett válaszok tanúsága alapján a megkérdezettek 37,4 százaléka szerint maximum fél és egy óra közötti az az időtartam, amely gyermeke számára még ideális tévé nézéssel (videózással, DVD-zéssel) eltöltve. Akadtak, akik a kevesebb, mint fél óra időtartamot választották (26,4%), továbbá 17,6 százaléuk nem szeretné, hogy gyermeke tévézzen. Kb. egyhatodik szerint (15,8%) az 1-2 óra közötti maximális időtartam reálisan hangzik. A két és három óra közötti ideális képernyő előtt töltött időtartamot csupán 2,9 százaléuk választotta (**3. ábra**).

3. ábra: A szülők szerinti televízió nézéssel (DVD-zéssel, videózással) eltöltött ideális időtartam

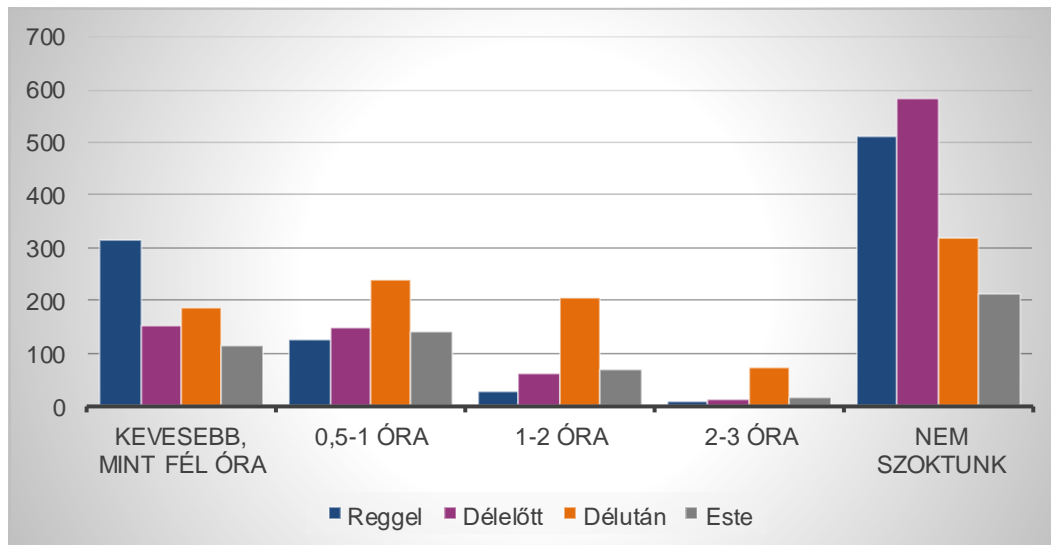

A hétköznapi délelőtti televíziózás - bár több időintervallum is választható volt - nem igazán volt jellemző a megkérdezettek körében, azaz elég magas arányban érkezett olyan válasz, mely szerint nem szokott gyermekével közösen televíziót/videót/DVD-t nézni a felnőtt. Azok, akik digitális eszközökkel szórakoztatják a gyermekeiket, ezt leginkább a reggeli időszámban teszik, és kevesebb, mint harminc percet szánnak erre (**4. ábra**).

¹ American Academy of Pediatrics, „Media and Children,” politikai nyilatkozat, www.aap.org. In: Gary Chapman és Arlene Pellicane: *Netfüggő gyerekek, Hogyan teremtsünk egyensúlyt a virtuális és a valódi kapcsolatok között?* Harmat Kiadó, Budapest, 2016, 23. oldal

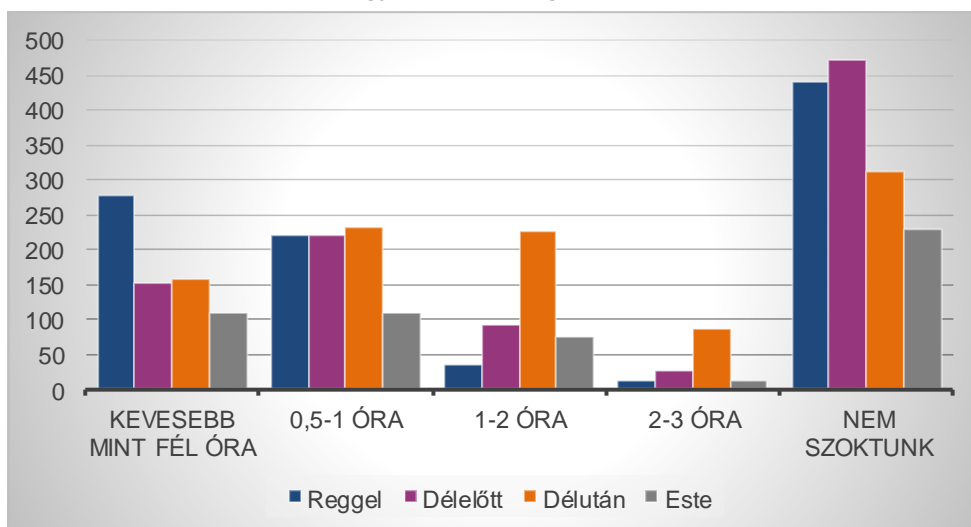
² <https://www.aap.org/en-us/about-the-aap/aap-press-room/pages/american-academy-of-pediatrics-announces-new-recommendations-for-childrens-media-use.aspx>

4. ábra: A szülő és gyermeke hétköznapi televíziózási szokásai

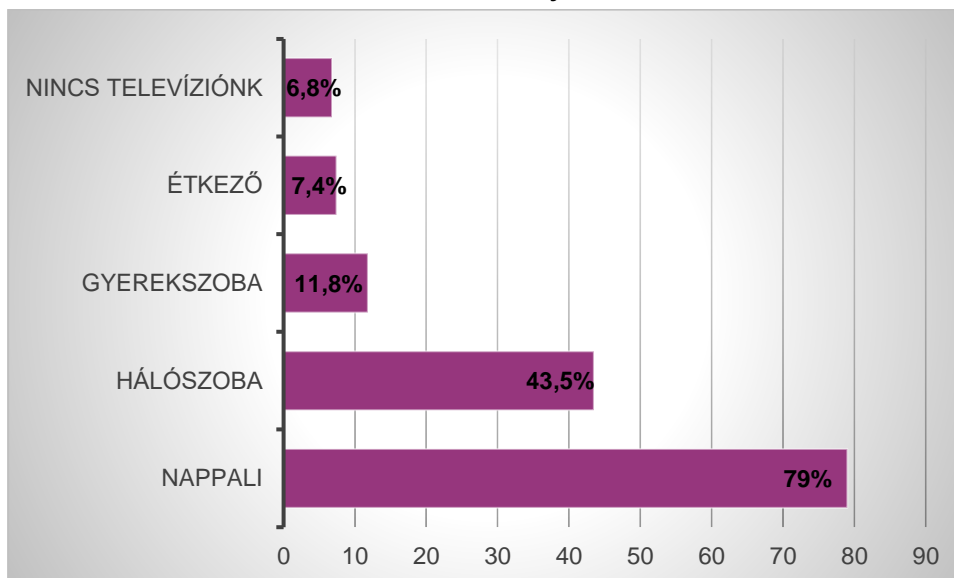
Hasonlót lehet a hétvégére vonatkozóan is megállapítani annyi eltéréssel, hogy ekkor megemelkedett a fél és egy óra közötti időt megjelölők száma. Hétvégén többen használják a televíziót gyermekük szórakoztatására, mint hétköznapokon. Mindezt úgy, hogy az egyéb délelőtti gyerekprogramok, esetleg szabadtéri, fizikai elfoglaltságok mellett jobban előtérbe helyeződnek a tömegkommunikációs eszközök pihentető szórakoztatás céljából (5. ábra).

5. ábra: A szülő és gyermeke hétvégi televíziózási szokásai

A válaszokból az is kiderült, hogy a megkérdezettek közel hét százaléka (6,8%) nem rendelkezik televíziókészülékkel a háztartásban, ahol pedig van, ott jellemzően (79%) a nappaliban található. A kisgyermek tere „tévémentesebbnek” tűnik, hiszen a megkérdezettek 11,8 százaléka azt válaszolta, hogy a gyermekszobában is van televíziókészülék (6. ábra).

6. ábra: A televíziókészülék helye a háztartásokban

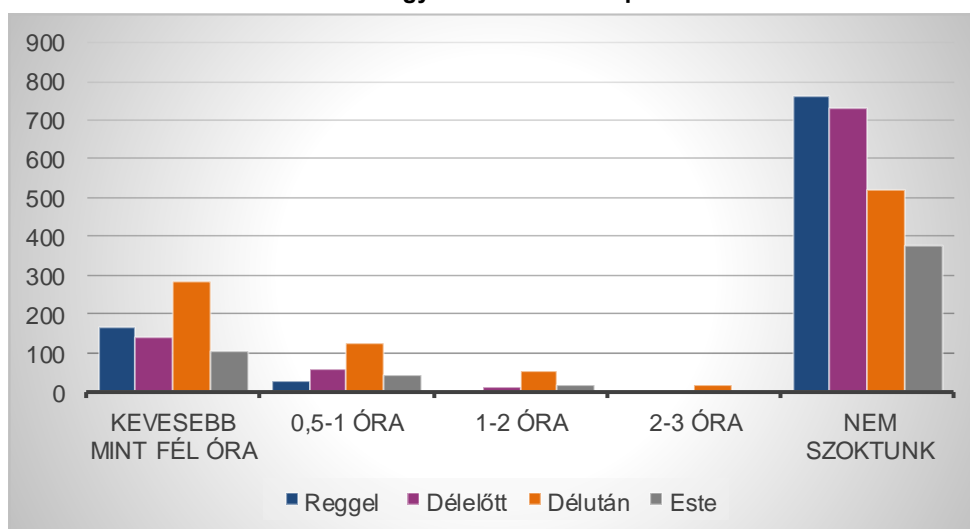

A háttértelevíziózásra vonatkozó kérdésre adott válaszokból kitűnik, a megkérdezettek családjának több mint felére (50,2%) nem jellemző, hogy bekapcsolva maradna a televízió anélkül, hogy bárki is nézné. Ezzel szemben azoknak az aránya, akik naponta bekapcsolva hagyják a televíziókészüléket: 29,1 százalék. Az, hogy ez a jelenség hetente 2-3 alkalommal fordul elő, 9,7 százalék esetében volt igaz. Ez azért is fontos, mert a felügyelet nélküli tévénézés számos veszélyt rejthet magában, könnyebben találkozhat a kisgyermek olyan tartalommal, amely esetleg károsnak, félelemkeltőnek minősülhet számára.

Internethasználat

A felgyorsult technológiai változásoknak köszönhetően a kisgyermek már nem csak a televízió keresztül képesek elérni a különböző médiatartalmakat, de okoseszközökön is (okostelefon, tablet, számítógép). Ebből adódóan arról is kérdeztük a szülőket, hogy egy átlagos hétköznap mennyi időt tölt kisgyermek az internet előtt (**7. ábra**).

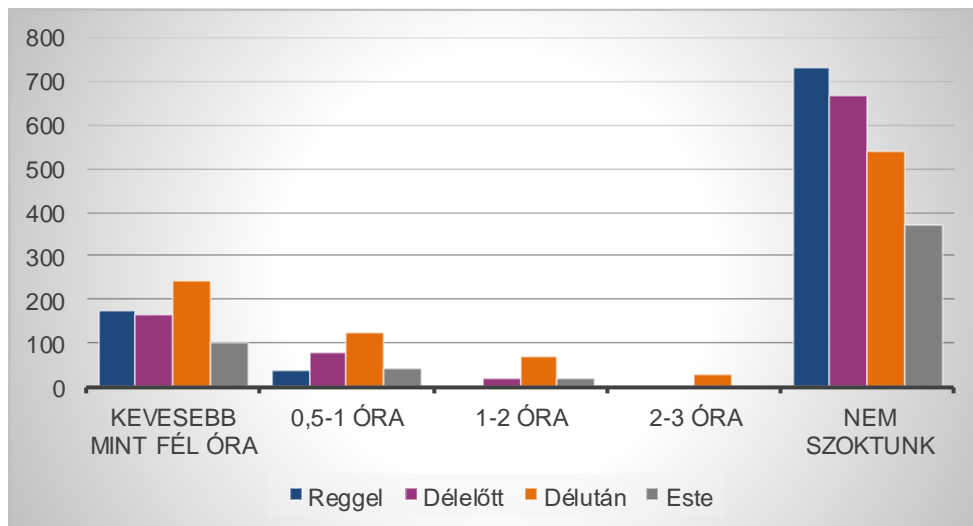
7. ábra: A szülő és gyermeke hétköznapi internetezési szokásai

Az eredmények alapján azt mondhatjuk, hogy a három éven aluli korosztályra a televízió nézéshez képest kevésbé jellemző az internetezés, hiszen a szülők döntő többsége szerint nem szokta

gyermeke az internetet használni. Akik azonban mégis élnek ezzel a lehetőséggel, azokra a délutáni használat jellemző, kevesebb, mint fél órában. Hasonlóképp alakultak a hétvégén internetezéssel eltöltött szokások is: minimális időtartam növekedést láthatunk a hétköznapokhoz képest. Zömében nem használják a szülők gyermekükkel a netet, amennyiben mégis, az kevesebb, mint fél órában történik (**8. ábra**).

8. ábra: A szülő és gyermeke hétfégi internetezési szokásai

Az eszközhasználatra is rákérdeztünk a szülőknél. Kérdőívünk eredményei szerint a legtöbb szülő kisgyermekével okostelefonon keresztül (38,5%) internetezik. A következő leggyakoribb válasz az volt, hogy nem internetezik gyermekével (35,1%). A válaszadók táblagéppel (24,1%) többször csatlakoznak a világhálóra, mint számítógéppel (23,1%). A minél kisebb hordozható eszközöknek nem véletlenül juthat nagyobb szerep a gyermekek mellett, hiszen minél fiatalabb gyermekről beszélünk, annál ideálisabb és gyorsabb a használata, a szülők a testkontaktust is könnyebben fenntarthatják, valamint egyszerűbb a készülékek kezelése, alkalmazása.

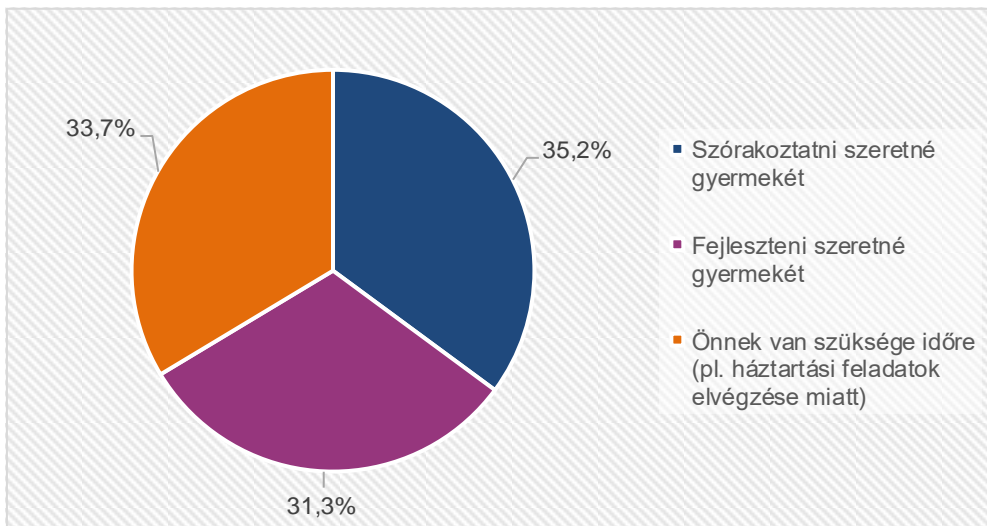
A válaszadók 45 százalékára nem jellemző, hogy rákeresne a televízióban látott mese további epizódjaira az interneten (Youtube-on vagy a mese honlapján), 32 százalékuk ellenben gyakran, míg 24 százalékuk ritkán alkalmazza az internetet.

Szülői vélekedések a gyermekük médiahasználatáról

Kíváncsiak voltunk arra is, hogy milyen célból ülteti le gyermekét a szülő a különböző tömegkommunikációs eszközök elé. Az adatok szerint a legtöbb szülő elsősorban azért foglalja el gyermekét rádió, televízió, DVD és internet használatával, mert szórakoztatni szeretné (35,2%). 33,7 százalékuk azért választja gyermeke számára ezt az elfoglaltságot, mert neki van szüksége időre, például a háztartási feladatok elvégzésére. Fejlesztetni 31,3 százalékuk szeretné a tömegkommunikációs eszközök segítségével csemetéjét (**9. ábra**).

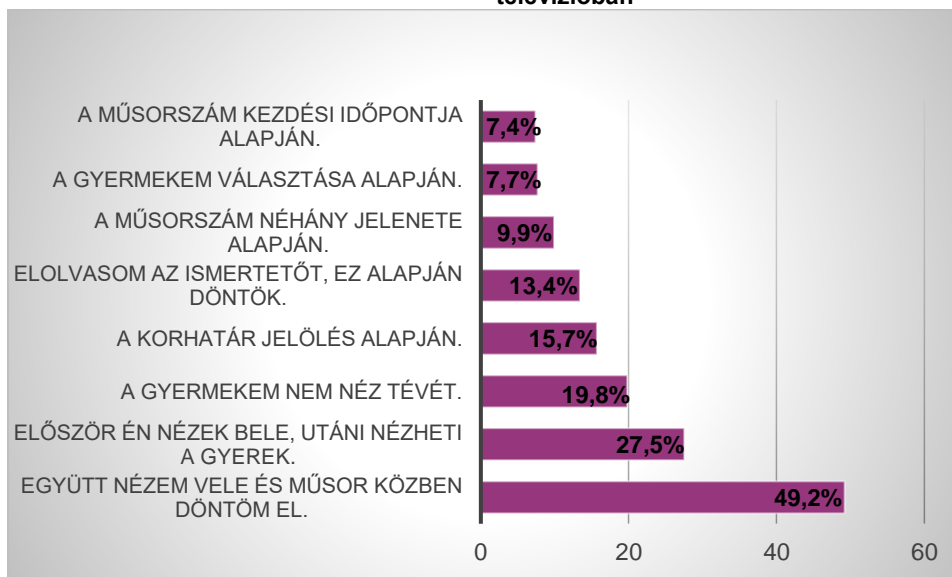

9. ábra: Milyen célból használja a gyermek a különböző tömegkommunikációs eszközöket

Arra a kérdésre, hogy mi alapján döntenek a szülők, hogy melyik műsort nézheti meg a gyermek - a megkérdezettek több választ is adhattak. Legtöbbször (49,2%) a gyerekekkel együtt televíziózva a mesénézés közben döntenek el, hogy megfelelő-e a műsor. A következő leggyakoribb szülői válasz szerint (27,5%) először megnézik a mesét, és utána ültetik le gyermeküket a képernyő elé. A válaszadó szülők 19,8 százaléka nem tévézik gyermekével. Ezt az arányt a demográfiai adatokkal összevetve megállapítható, hogy általában a legkisebbek, a 0-18 hónapos gyermekes szülők nyilatkoztak így. A negyedik legjellemzőbb válasz (15,7%) az volt, hogy a szülő a korhatárjelölés alapján választ, és ez alapján dönti el, a műsorszámot megtekintheti-e a gyermeke (ebben az esetben több válaszlehetőséget is megjelölhettek a kitöltők) (10. ábra).

10. ábra: A szülők szempontjai, amelyek mentén eldöntik, mit nézhet meg kisgyermekük a televízióban

Az is kiderült, hogy a tömegkommunikációs eszközök használatára leginkább azért van szükségük a szülőknek, mert addig elvégzik a házimunkát (75,5%) vagy pihenni tudnak (23,5%). Amíg gyermekük szórakozik, ők internetezni szoktak (18,2%), de 10,6 százalékauk dolgozik is (ebben az esetben több válaszlehetőséget is megjelölhettek a kitöltők).

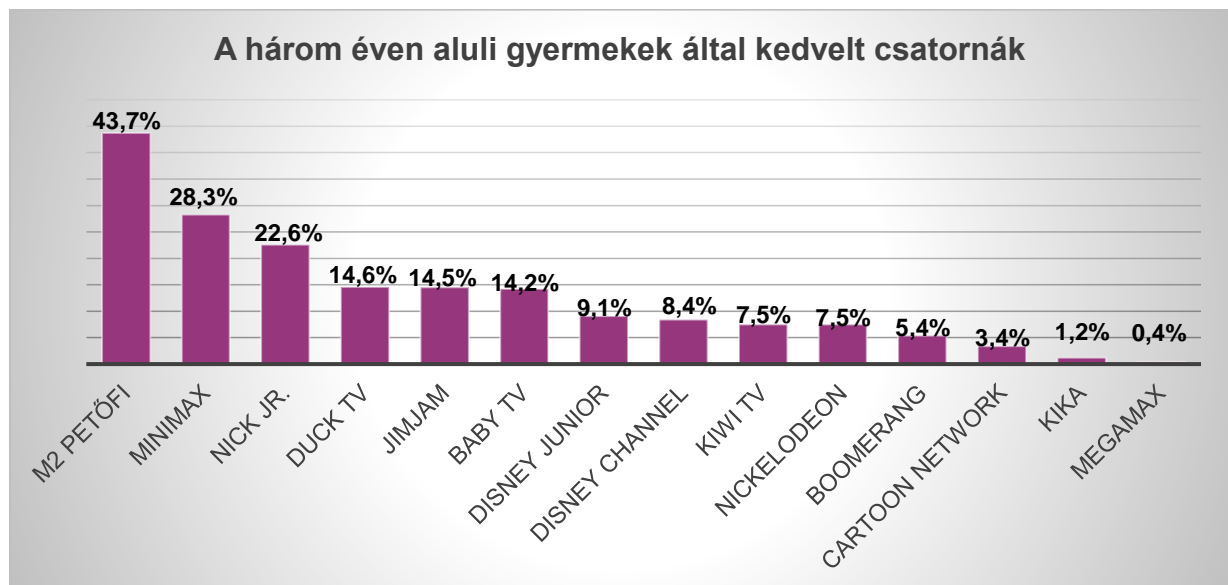
A tévénézés leghasznosabb három tulajdonsága a szülők szerint:

- bővítheti a gyermek ismereteit,
- fejlesztheti a gyermek szókincsét,
- segítheti, ösztönözheti az idegen nyelv tanulásában.

Eredményeink alapján kijelenthetjük, hogy a szülők sok esetben pozitívabban ítélik meg a különböző tömegkommunikációs eszközök gyermekekre kifejtett hatásait, mint amit az empirikus kutatások mutatnak. Csupán a megkérdezett szülők 7,4 százaléka szerint nincs a tévénézésnek hasznos funkciója.

A kisgyermekek által preferált televíziós csatornák és tartalmak

Az NMHH adatai szerint 2017 szeptemberében 14 tematikus csatorna kínált különböző műfajú programokat kifejezetten a 0-14 éves korosztály számára. E csatornákínálat elérését azonban számos tényező (pl. földrajzi elhelyezkedés, a szolgáltatások igénybevételének anyagi feltételei, a szolgáltató csomagajánlatai stb.) is befolyásolhatja. Továbbá megjegyezzük, hogy a csatornákínálat folyamatosan változik, így például 2017. október 12-e után a magyar piacon már nem elérhető a Disney Junior csatorna. A kérdőívre válaszoló szülők szerint az elérhető csatornák nézettségi sorrendje a következőképpen alakult:

A vizsgálat szempontjából kiemelt célcsoportnak kifejezetten ajánlott csatornák (Baby TV, Duck TV) nézettsége meglehetősen alacsonynak (14%) bizonyult a megkérdezettek körében. Ennél a kérdéskörön azonban szerepelt egy olyan opció is, hogy a gyermek nem néz televíziót, amely a megkérdezettek 24,3 százalékát jelentette. Ezek a szülők választásukat azzal indokolták, hogy túlságosan fiatalnak tartják gyermeküket még ehhez a tevékenységhez.

Azt a kérdést is feltettük a szülőknek, hogy a meseválasztás során honnan informálódnak az adott tartalmakról. Az eredményeink alapján a műsorok előtti korhatárjelzés kevésbé tekinthető lényegesnek a megkérdezett szülőknél. (Megjegyezzük, hogy a külföldi joghatóság alá tartozó csatornák esetében a korhatári besorolások esetenként eltérőek, vagy nem kerülnek alkalmazásra, így nem nyújtanak az ajánlott korhatárra vonatkozóan információt.) Többségük (69,2%) azt állította, hogy nem informálódik előre a mesékről, mert rendszeresen nézett gyermekműsort követnek a gyermekükkel. Akik televíziós meséket is követnek, azok a műsorszolgáltatók internetes weboldalait használják (24%) leggyakrabban. A teletext (8%) és a műsorújságok (6%) nem tekinthetők igazán fontos szereplőknek az informálódáskor.

A válaszok tanúsága szerint a könyv alapú mesék között leggyakrabban a Bogyó és Babóca, a Boribon és a Kippkopp, Kukucs könyvek, a Pipp és Polli gyermekkönyv-sorozat szerepelt. A könyv alapú mesékkal, versekkel, gyermekdalokkal, diafilmekkel szórakoztató szülők többsége jelezte a kérdőívben, hogy nem szeretné, ha gyermeke tévézéssel/videózással/DVD-zéssel töltené az idejét. Volt olyan szülő, aki azt emelte ki, hogy a digitális eszközöket korainak érzi, és gyermeke három éves koráig csak könyvet, hangos könyvet vagy diafilmet használ.

1. táblázat: Leggyakrabban előforduló mesék a kérdőív alapján

Mese címe	Csatorna	Esetszám
Bogyó és Babóca	M2 Petőfi, Minimax, TV2	299
Mickey egér játszótéren Masha és a Medve	Disney Channel, M2 Petőfi, RTL Klub, Minimax	214
Dóra, a nagy felfedező	M2 Petőfi, RTL Klub, Nickelodeon, Nick Jr.	188
A mancs őrjárat	Nickelodeon, Nick Jr.	133
Peppa Malac	Minimax, M2 Petőfi, Nickelodeon	127

A fenti példák mellett szerepelt pár szokatlan és a korosztályi kategória szempontjából a 0-3 éves gyermekek számára nem megfelelő televíziós rajzfilmsorozat, illetve egészestés animációs rajzfilm (például: Spongyabob Kockanadrág, Jégvarázs, Aranyhaj, Minyonok, Verdák). Ez azért érdekes, mert ezeket a produkciókat jellemzően hat éven aluliaknak nem ajánlott korhatári besorolással tűzték műsorra a csatornák. Ebből arra következtethetünk, hogy a szülők gyermekeik számára nem minden esetben a koruknak megfelelő programot választják, illetve az is feltehető, hogy ezek a mesék azért érik el a 0-3 éveseket, mert a figyelemmel kísért programot a nagyobb testvér meg szeretné nézni.

A népszerű mesefigurák közül megnevezték a kérdőívben a szülők a gyermekük által legkedveltebbet és röviden jellemezték is. A mesehősöket az alábbi jelzőkkel illették: kedves, barátságos, mosolygós, segítőkész. A szülői válaszokat összesítve a legnépszerűbb mesehősök Bogyó és Babóca voltak. A két mesefigura közül valamivel több szavazatot kapott Bogyó, a csigafiú, mint a katicalány, Babóca.

A Top10 Mesehős listája:

1. Bogyó és Babóca
2. Mickey egér
3. Peppa
4. Dóra, a felfedező
5. Micimackó
6. Sam, a tűzoltó
7. Mancsőrjárat hősei (Rider, Chase, Marshall, Sky, Zuma)
8. Minnie egér
9. Masha és a Medve
10. Thomas, a gőzmozdony

A szülők néhány szóban kifejtették, hogy a leggyakrabban nézett meséket mi miatt gondolják jónak/hasznosnak/szórakoztatónak a kisgyermekük számára. A részletesebb elemzés érdekében kialakítottunk hét csoportot, és megnéztük az előfordulási arányukat a szülői válaszokban. Elemzésünk eredményeit az alábbi táblázat foglalja össze (**2. táblázat**).

2. táblázat: A szülők által legfontosabbnak ítélt szempontok a meséket illetően

Kód	Jelentés	Esetszám
0	nyelvi szempontból fejlesztően hat	206
1	tanulságos, fejlesztő, szórakoztató	399
2	interaktív (ének, tánc)	219
3	szociális készségeket fejleszt	189
4	kedves, aranyos, erőszakmentes	245
5	rövid, jól követhető, egyszerű	104
6	állatok szerepelnek benne	60

Rákérdeztünk arra is, hogy milyen gyakran szokott gyermeke idegen nyelven meséket nézni. A résztvevők mindössze 30,5 százaléka válaszolta, hogy nem néz gyermeke idegen nyelvű mesét, 31,6 százaléka válaszolt igennel és 37,9 százaléka azt, hogy ritkán, de szokott gyermeke idegen nyelvű mesét nézni. A legnagyobb az angol mesék megtekintését választók tábora (79,7%) volt, ezt követte a német (9%), majd az orosz (2,8%), de a francia, cseh, görög, olasz, román, spanyol, szerb nyelvre is volt példa. Az eredmények alapján arra következtethetünk, hogy a szülők szerint az idegen nyelvű mesék fejlesztő hatással bírnak gyermekükre.

Megkérdeztük, azonosítottak-e már gyermekük viselkedésében olyan jellegzetességet, amelyet vélhetően egy médiaeszközön látott alkotásból sajátíthattak el. A kitöltők 58 százaléka ismert rá gyermekénél olyan jellegzetes mozdulatra, hanglejtésre, megnyilatkozásra, dallamra, amely meséből rögzült a gyermek emlékezetében. A szülők a konkrétabb, mesékhez köthető példáit szintén megvizsgáltuk, és öt különböző csoportba soroltuk. Elemzésünk eredményeit az alábbi táblázat foglalja össze (**3. táblázat**).

3. táblázat: A szülők által megfigyelt főbb jellemzők, amelyeket gyermekek vélhetően a mesékből sajátíthattak el

Kód	Jelentés	Esetszám
0	nemmel válaszolt/nem tudja	518
1	szóhasználat	253
2	mozdulat	138
3	hangutánzás	65
4	éneklés	283

A szülők szerint a gyermekek javarészt szóhasználatot és dalokat sajátítanak el a különböző médiaeszközökön látott vagy hallott programokból. Ez javarészt a 30-36 hónapos kisgyermeket jellemezte, a vizsgálatban résztvevő szülők gyermekeinek egyharmada (33,2%) ebből a korcsoportból került ki. A 0-18 hónapos gyermekeket nevelő szülők többnyire nem számoltak be ilyen jellegzetességről, amelynek oka az is lehet, hogy nem tartanak még olyan fejlettségi szinten, hogy képesek legyenek az utánzásra.

Az 1087 válaszon alapuló felmérés legfőbb konklúziója, hogy a válaszadók közel egynegyede fiatalnak gondolja gyermekét ahhoz, hogy a televízió előtt töltse idejét. Tőlük eltérően, akik mégis szórakoztatják, fejlesztik gyermeküket a képernyő által, ezt javarészt a reggeli órákban teszik, fél órában maximalizálva. A három év alatti gyermekek internettel való ismerkedése elsősorban okostelefonon keresztül történik, azonban a szülők egy jelentős része ebben az esetben is korainak tartja az internet használatát. Azok a szülők, akik hasznosnak tartják a különböző eszközöket gyermekük szempontjából, úgy gondolják, ezáltal bővíthetik a legkisebbek ismereteit, fejleszthetik szókincsét és az idegen nyelv tanulására is pozitív hatással lehet. A szülők minden digitális eszköz használata esetében fontosnak tartják saját, iránymutató szerepüket, és hogy az így szerzett első élmények, tapasztalatok velük együtt ériék gyermekeiket.

Melléklet:

Internetes közzétételek

Az alábbi oldalak tették közzé Facebook és/vagy Weboldalukon kérdőívünket:

- Anya csak 1 van
- Alma Együttes
- Babaszoba.hu
- Babamama.hu
- BabaMama Expo
- Bóbita Fejlesztő Központ Békéscsaba
- Boldog gyermek
- Bölcsődei Dolgozók Demokratikus Szakszervezete
- Civil hírügynökség
- Család, Gyermek, Ifjúság Közhasznú Egyesület
- Családinet
- Csecsemő fejlődése
- Gyerek-Világ
- Egyszervolt.hu
- Életrevaló Gyerek Magazin
- Hahó Együttes
- Hmvhely Védőnők
- Irodatechnika Kelléktár Kft. (Szeged)
- Káposztásmegyeri babás és kisgyermekes szülők zárt csoportja
- Kérdőív Pont/Kérdőív gyűjtemény, kérdőívek és kitöltők
- Kikelet Bölcsőde Páty
- Kismama vagyok csoport
- LurkóVilág óvoda magazin online
- Marczibányi Téri Művelődési Központ
- Mária Rádió
- Meselroda
- Nagykovácsi baba-mama csoport
- Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság
- ODU közösségi tér
- Ovi-Bugi
- Rhyme Time játékos baba-mama angol nyelvátadás
- Sikeres gyermek
- Sünizene.hu
- Szarvasi Mici (babakészítő képzőművész)
- Udvari Judit (szegedi gyermekorvos)
- Zenebölcsü.hu (Jánosházi Péter csellista zenés foglalkozásának oldala)